

ODPORÚČACIE STANOVISKO

KOMISIE PRE PROFESIJNÝ ROZVOJ PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV¹

1) Druh žiadosti Žiadosť o vydanie oprávnenia na poskytovanie inovačného vzdelávania

číslo: IV_15498

nová žiadosť

2) Názov a sídlo žiadateľa

Slovenská agentúra životného prostredia

3) Meno štatutárneho orgánu

PhDr. Juraj Moravčík

4) Kategória, podkategória alebo kariérová pozícia, pre ktorú bude žiadateľ poskytovať inovačné vzdelávanie

1) Pedagogický zamestnanec zaradený do kategórie učiteľ a podkategórie učiteľ materskej školy. 2) Pedagogický zamestnanec zaradený do kategórie učiteľ a podkategórie učiteľ 1. stupňa základnej školy. 3) Pedagogický zamestnanec zaradený do kategórie učiteľ a podkategórie učiteľ 2. stupňa základnej školy. 4) Pedagogický zamestnanec zaradený do kategórie učiteľ a podkategórie učiteľ strednej školy. 5) Pedagogický zamestnanec zaradený do kategórie majster odbornej výchovy. 6) Pedagogický zamestnanec zaradený do kategórie vychovávateľ. Cieľová skupina 4 je citovaná nesprávne je nutné ju upraviť v súlade so zákonným členením kategórií a podkategórií pedagogických zamestnancov podľa zákona č. 138/2019 Z. z. Zároveň je potrebné opraviť formálny preklep „majster odbornej výchovy“ na „majster odbornej výchovy“. Podkategóriu 4- učiteľa upraviť v súlade so zákonom, v ktorom v súčasnosti nie je učiteľ strednej školy, ale učiteľ všeobecného vzdelávania v strednej škole a učiteľ odborného vzdelávania a prípravy v strednej škole.

5) Vymedzenie obsahového zamerania inovačného vzdelávania

Obsahové zameranie inovačného vzdelávania (Inv) je orientované na oblasť environmentálnej výchovy a vzdelávania pre udržateľný rozvoj. Inv je určený pre učiteľov materských, základných a stredných škôl, majstrov odbornej výchovy a vychovávateľov. Jeho cieľom je inovovať profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov, najmä vedomostí, zručností a postoje potrebné na kvalitnú realizáciu environmentálnej výchovy v školskom prostredí. Uvedené obsahové zameranie možno hodnotiť ako relevantné a aktuálne, keďže reaguje na potrebu začleňovania tém udržateľného rozvoja, klimatickej zmeny, obehového hospodárstva, udržateľnej spotreby, ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva a ďalších environmentálnych tém do výchovno-vzdelávacieho procesu. Pozitívne možno hodnotiť aj prepojenie Inv s aktuálnymi strategickými dokumentmi, najmä s Agendou 2030 a Envirostratégiou 2030. Obsah Inv zahŕňa rozširovanie odborných poznatkov o environmentálnych, ekonomických a sociálnych výzvach, oboznámenie sa s príkladmi dobrej praxe, rozvoj kľúčových kompetencií pre udržateľný rozvoj a inováciu didaktických zručností potrebných na realizáciu environmentálnej výchovy. Takto vymedzené zameranie vytvára vhodný predpoklad na prepojenie teoretických poznatkov s praktickou aplikáciou v školskom prostredí. Na druhej strane, vzhľadom na široko vymedzenú cieľovú skupinu by bolo vhodné obsah Inv presnejšie diferencovať podľa jednotlivých kategórií a podkategórií pedagogických zamestnancov. Potreby učiteľa materskej školy, učiteľa základnej školy, učiteľa strednej školy, majstra odbornej výchovy a vychovávateľa sa v praxi líšia, preto by bolo vhodné jasnejšie uviesť, ako bude obsah prispôbený týmto rozdielnym profesijným rolám. Z formálneho hľadiska sa odporúča opraviť preklepy v texte, najmä opakovaný výraz „vývychova“ na správny tvar „výchova“, a upraviť niektoré príliš dlhé formulácie tak, aby bolo obsahové zameranie prehľadnejšie a jednoznačnejšie. Celkové vymedzenie obsahovej oblasti možno považovať za vecne relevantné, aktuálne a v zásade postačujúce, pričom

¹ v súlade s § 65 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

jeho posilnenie by spočívalo najmä v spresnení diferenciácie obsahu podľa cieľových skupín a v odstránení formálnych nepresností.

Obsahová oblasť:

☒ kurikulum

☐ digitalizácia

☒ inklúzia

6) Prílohy žiadosti

A. Kritériá na posúdenie spôsobilosti poskytovať inovačné vzdelávanie

a) prehĺbenie, rozšírenie alebo inovácie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v príslušných kategóriách a podkategóriách

Z predložených dokumentov vyplýva, že odborné pôsobenie žiadateľa, odborného garanta a ďalších osôb zabezpečujúcich inovačné vzdelávanie je orientované najmä na oblasť environmentálnej výchovy, vzdelávania pre udržateľný rozvoj, tvorby metodických materiálov, školských programov, seminárov a vzdelávacích aktivít pre pedagogických zamestnancov. V uvedenom kontexte možno konštatovať, že odborné zázemie žiadateľa vytvára predpoklady na rozšírenie, prehĺbenie a inovovanie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov, najmä v oblasti environmentálnej výchovy, udržateľného rozvoja, začleňovania environmentálnych tém do výchovno-vzdelávacieho procesu a využívania aktivizujúcich metód a foriem práce. Pozitívne možno hodnotiť dlhodobú odbornú, metodickú, projektovú a organizačnú činnosť Slovenskej agentúry životného prostredia, ako aj skúsenosti s prípravou a realizáciou environmentálnych programov, konferencií, seminárov a vzdelávacích aktivít pre učiteľov. Uvedené skutočnosti podporujú odbornú spôsobilosť žiadateľa zabezpečiť inovačné vzdelávanie v predmetnej oblasti. Na druhej strane, vzhľadom na široko vymedzenú cieľovú skupinu Inv, ktorá zahŕňa učiteľov materských, základných a stredných škôl, majstrov odbornej výchovy a vychovávateľov, by bolo vhodné presnejšie rozpracovať, ako sa obsah a metódy vzdelávania prispôbia rozdielnym potrebám jednotlivých kategórií a podkategórií pedagogických zamestnancov. Na základe uvedeného možno konštatovať, že kritérium prehĺbenia, rozšírenia alebo inovácie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov je preukázané, pričom jeho posilnenie by spočívalo v presnejšom prepojení obsahu Inv s konkrétnymi činnosťami jednotlivých cieľových skupín v školskej praxi.

b) prenos najnovších poznatkov alebo skúseností z praxe do

Preukázané

1. obsahu, metód alebo foriem výchovy a vzdelávania	☒
2. metód alebo foriem poskytovania výchovy podľa odborných činností vykonávaných alebo poskytovaných podľa osobitných predpisov	☐
3. výchovy, vzdelávania a poskytovania poradenstva pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom	☒
4. výkonu činnosti psychologickkej, logopedickej, sociálno-pedagogickej, liečebno-pedagogickej alebo špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo reedukácie detí a žiakov	☐
5. poskytovania kariérového poradenstva, sociálneho poradenstva alebo prevencie vo výchove a vzdelávaní	☒
6. výkonu špecializovaných činností	☐
7. výkonu riadiacich činností v škole alebo v školskom zariadení	☐
8. ďalších oblastí činnosti školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,	☐

zariadenia sociálnych služieb alebo rehabilitačného strediska
pre zrakovo postihnutých

B. Odborné zameranie, personálne zabezpečenie a výsledky činnosti žiadateľa o vydanie oprávnenia sa preukazujú dokladmi o

a) zameraní a výsledkoch

Preukázané

1. vedeckej činnosti alebo odbornej činnosti	☒
2. publikačnej činnosti alebo umeleckej činnosti	☒
3. druhu ekonomickej činnosti alebo výrobných postupov	☒
4. riadiacej činnosti a koncepcnej činnosti	☒
5. projektovej činnosti	☐
6. vzdelávacej činnosti	☒
7. poradenskej činnosti	☐
8. inej hlavnej činnosti	☒
9. inej ako hlavnej činnosti	☐

b) vzdelaní a odbornosti odborného garanta a ďalších osôb, ktoré majú zabezpečovať inovačné vzdelávanie (profesijný štruktúrovaný životopis)

Z predložených dokumentov vyplýva, že odborný garant RNDr. Jana Bačkorová, PhD. disponuje vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa v oblasti environmentálneho manažmentu a odborným vzdelaním v oblasti ekológie, environmentalistiky a environmentálnej výchovy. Uvedené vzdelanie vytvára primerané odborné predpoklady na zabezpečenie inovačného vzdelávania zameraného na environmentálnu výchovu a vzdelávanie pre udržateľný rozvoj. Profesionálny profil odborného garanta, ako aj ďalších osôb podieľajúcich sa na zabezpečení inovačného vzdelávania, je úzko prepojený s obsahovým zameraním Inv. Z predložených podkladov vyplýva dlhoročná odborná, metodická, projektová a organizačná činnosť v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu. Osoby zabezpečujúce vzdelávanie majú skúsenosti s tvorbou a realizáciou školských programov, seminárov, konferencií, metodických materiálov, publikácií a koncepčných dokumentov v oblasti environmentálnej výchovy. Pozitívne možno hodnotiť aj riadiace, koordinačné a lektorské skúsenosti odborného garanta a ďalších zapojených osôb, najmä v rámci činností Slovenskej agentúry životného prostredia. Uvedené skutočnosti podporujú odbornú kredibilitu personálneho zabezpečenia a vytvárajú predpoklad na obsahovo a metodicky kvalitnú realizáciu inovačného vzdelávania. Na druhej strane, vzhľadom na široko vymedzenú cieľovú skupinu Inv, ktorá zahŕňa učiteľov materských, základných a stredných škôl, majstrov odbornej výchovy a vychovávateľov, by bolo vhodné presnejšie rozpracovať, ako sa odborné skúsenosti garanta a ďalších osôb premietnu do diferencovaného obsahu vzdelávania pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že vzdelanie, odborné zameranie, dlhoročná prax a personálne zabezpečenie Inv sú preukázané na požadovanej úrovni a zodpovedajú obsahovému zameraniu predloženého inovačného vzdelávania.

c) získaných domácich ocenení a medzinárodných ocenení žiadateľa o vydanie oprávnenia

V predložených dokumentoch nie sú uvedené ceny/ocenenia.

d) iných skutočnostiach, ktoré preukazujú odborné zameranie, personálne zabezpečenie a výsledky činnosti žiadateľa o vydanie oprávnenia

Ako ďalšie skutočnosti preukazujúce odborné zameranie, personálne zabezpečenie a výsledky činnosti žiadateľa možno uviesť dlhodobé pôsobenie Slovenskej agentúry životného prostredia v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu, ako aj v oblasti podpory udržateľného rozvoja. Žiadateľ disponuje odborným a inštitucionálnym zázemím, ktoré je priamo prepojené s obsahovým zameraním navrhovaného inovačného vzdelávania. Pozitívne možno hodnotiť najmä realizáciu environmentálnych vzdelávacích programov, tvorbu metodických a publikačných výstupov, organizáciu školských programov, seminárov a konferencií pre učiteľov, ako aj zapojenie do projektov zameraných na environmentálnu výchovu a trvalo udržateľný rozvoj, napríklad EWOBX, Koncepcia rozvoja environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v SAŽP do roku 2030, Enviróza a Ekologická stopa. Odbornú spôsobilosť žiadateľa podporuje aj preukázaný systém manažérstva kvality a environmentálneho manažérstva podľa ISO 9001:2015 a ISO 14001:2015, pričom predmet certifikácie zahŕňa aj environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu, podporu výskumu a vývoja a projektové riadenie. Uvedené skutočnosti prispievajú k preukázaniu odbornej spôsobilosti, personálneho zabezpečenia a praktických skúseností žiadateľa potrebných na zabezpečenie inovačného vzdelávania v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania pre udržateľný rozvoj.

7) Vstupné požiadavky na PZ alebo OZ

Vstupné požiadavky na pedagogických zamestnancov sú v predloženej žiadosti formulované s odkazom na § 11 zákona č. 138/2019 Z. z. Žiadateľ uvádza, že pedagogickí zamestnanci zaradení do kategórie učiteľ a podkategórií učiteľ prvého stupňa základnej školy, učiteľ druhého stupňa základnej školy, učiteľ strednej školy a majster odbornej výchovy majú spĺňať kritérium vyžadovaného stupňa vzdelania pre príslušnú kategóriu a podkategóriu, a teda najmenej vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa. Zároveň žiadateľ uvádza, že pedagogickí zamestnanci zaradení do podkategórie učiteľ materskej školy a kategórie vychovávateľ majú spĺňať kritérium vyžadovaného stupňa vzdelania pre príslušnú podkategóriu alebo kategóriu, a teda najmenej úplné stredné odborné vzdelanie. Uvedené vymedzenie vstupných požiadaviek je z hľadiska legislatívnej správnosti a formálnych náležitostí postačujúce. Odporúča sa však v texte nahradiť pojem „pedagogickí pracovníci“ legislatívne správnym pojmom „pedagogickí zamestnanci“ a opraviť formálny preklep v označení „majster odbornej výchovy“ na „majster odbornej výchovy“.

8) Profesijné kompetencie na výkon pracovnej činnosti, ktoré si absolvent inovačného vzdelávania inovuje

Profesijné kompetencie na výkon pracovnej činnosti, ktoré si účastníci inovačného vzdelávania inovujú, sú v predloženej žiadosti spracované prehľadne a štruktúrované podľa jednotlivých kategórií a podkategórií pedagogických zamestnancov. Osobitne sú vymedzené kompetencie pre učiteľa materskej školy, učiteľa prvého a druhého stupňa základnej školy, učiteľa strednej školy, majstra odbornej výchovy a vychovávateľa. Uvedené členenie možno hodnotiť pozitívne, keďže zohľadňuje rozdielne profesijné zaradenie účastníkov vzdelávania. Obsahovo sú kompetencie zamerané najmä na ovládanie obsahu a didaktiky environmentálnej výchovy, plánovanie, projektovanie a realizáciu environmentálnej výchovy vo výchovno-vzdelávacej činnosti a na profesijný a odborný rozvoj potrebný na skvalitnenie envirovýchovnej činnosti v kontexte udržateľného rozvoja. Uvedené zameranie korešponduje s obsahom programu Environmentálna výchova a vzdelávanie pre udržateľný rozvoj a reflektuje aktuálne potreby školského prostredia v oblasti environmentálneho vzdelávania, udržateľnosti a rozvoja environmentálnej gramotnosti detí a žiakov. Pozitívne možno hodnotiť, že kompetencie sú formulované vo vzťahu k praktickej pedagogickej činnosti a smerujú k začleňovaniu environmentálnej výchovy do výchovno-vzdelávacieho procesu. Zároveň podporujú profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov v oblasti, ktorá má prierezový charakter a je dôležitá naprieč jednotlivými stupňami a typmi škôl. Na druhej strane, formulácie kompetencií sú na viacerých miestach všeobecné a pri jednotlivých

kategóriách sa obsahovo opakujú. Z pohľadu aplikačnej roviny by bolo vhodné presnejšie prepojiť jednotlivé kompetencie s konkrétnymi činnosťami pedagogických zamestnancov v praxi, najmä vzhľadom na rozdielne špecifiká práce učiteľa materskej školy, učiteľa základnej školy, učiteľa strednej školy, majstra odbornej výchovy a vychovávateľa. Zároveň by bolo vhodné doplniť konkrétnejšie a overiteľné výstupy vzdelávania, aby bolo jasnejšie, akým spôsobom sa inovované kompetencie prejavia v pedagogickej praxi absolventa. Formálne sa odporúča opraviť opakované označenie rímskou číslicou II. pri kategórii vychovávateľ a odstrániť preklepy v označeniach „vývychovy“ a „majster odbornej vývychovy“. Na základe uvedeného možno konštatovať, že profesijné kompetencie sú formálne a obsahovo preukázané, pričom ich posilnenie by spočívalo vo väčšej konkretizácii, odstránení formálnych nepresností a jasnejšom prepojení na praktickú aplikáciu v prostredí školy alebo školského zariadenia. Profesijné kompetencie potrebné na výkon pracovnej činnosti v príslušných kategóriách alebo podkategóriách zamestnanca je potrebné spracovať v súlade s aktuálne platnými Profesijnými štandardami pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ktoré sú zverejnené na <https://www.minedu.sk/43592-sk/profesijne-standardy-pedagogickych-zamestnancov-a-odbornych-zamestnancov/>.

9) Titul, meno a priezvisko odborného garanta programu inovačného vzdelávania

RNDr. Jana Bačkorová, PhD.

10) Záver: Komisia odporúča vydať oprávnenie na poskytovanie inovačného vzdelávania po zapracovaní vecných pripomienok:

Na základe posúdenia predloženej žiadosti možno konštatovať, že inovačné vzdelávanie je vecne a odborne akceptovateľné. Zároveň však žiadateľ musí zapracovať uvedené pripomienky: Spresniť formuláciu profesijných kompetencií ich väčšou konkretizáciou a jednoznačnejším prepojením na konkrétne činnosti pedagogických zamestnancov v praxi, s ohľadom na rozdielne profesijné roly jednotlivých kategórií a podkategórií, najmä učiteľa materskej školy, učiteľa základnej školy, učiteľa strednej školy, majstra odbornej výchovy a vychovávateľa. Doplniť alebo presnejšie rozpracovať diferenciáciu obsahu vzdelávania podľa potrieb jednotlivých cieľových skupín, keďže Inv je určené pre široké spektrum pedagogických zamestnancov od predprimárneho vzdelávania až po stredné školy a výchovu mimo vyučovania. Je potrebné zosúladiť profesijné kompetencie s Profesijnými štandardami. Opraviť formálne a terminologické nepresnosti v predloženej dokumentácii, najmä používať legislatívne správny pojem „pedagogickí zamestnanci“ namiesto „pedagogickí pracovníci“, opraviť preklepy typu „vývychovy“ a správne uvádzať označenie „majster odbornej výchovy“. Podkategóriu 4- učiteľa strednej školy upraviť v súlade so zákonom, v ktorom v súčasnosti nie je učiteľ strednej školy, ale učiteľ všeobecného vzdelávania v strednej škole a učiteľ odborného vzdelávania a prípravy v strednej škole. Cieľovú skupinu odporúčame v žiadosti uviesť v súlade so zákonným členením kategórií a podkategórií pedagogických zamestnancov podľa zákona č. 138/2019 Z. z.